

3 Uluslararası Katılımlı
Ulusal Disiplinlerarası
Erken Çocuklukta Müdahale Kongresi
"bilimsel bilgiyi uygulamaya yansıtma"

31 Mart - 03 Nisan 2016
Anadolu Üniversitesi
Öğrenci Merkezi

ÖZET KİTABI

Poster Bildiri #4

**Vaka Sunumu: Yoğun Öğrenme Güçlüğü Çeken Eğitilebilir Zihin
Engelli Bir Çocuğun Eğitimine İlişkin Çok Boyutlu Boylamsal Erken
Müdahale Uygulamaları**

Oktay TAYMAZ SARI, Müslüm YILDIZ

Bu araştırma, yoğun öğrenme güçlüğü çeken eğitilebilir zihin engelli bir çocuğa yönelik, bir yıl boyunca birçok alanda uygulanan erken müdahale uygulamalarının, çocuğun sosyal, akademik ve psikomotor gelişimine ve problem davranışlarına yönelik etkilerini betimlemek amacıyla yapılmıştır. Verilen destek eğitim hizmetleri, ev destek eğitimi ve aile eğitimlerini de içermektedir. Çalışmaya, yoğun öğrenme güçlüğü ve problem davranışları bulunan, ağır bir beyin ameliyatı geçirmiş sekiz yaşında bir kız çocuğu katılmıştır. Denek, devlete ait bir ilkokulda kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim-öğretimine devam etmektedir. Kendisiyle sembolik oyun oynandığı zaman gerçeklikten uzaklaşıp, hayal ile gerçeği karıştırarak kendisini masal kahramanlarının yerine koymakta ve bu rolden uzunca bir süre çıkamamaktadır. Akademik performans olarak yaklaşık dört yaş düzeyindedir. Bu çalışma, bir özel eğitim uygulamasına ilişkin betimsel bilgilerin aktarılarak, araştırma ve uygulamalar arasındaki bilgi akışının ve dolayısıyla uygulamaların etkililiğine ilişkin verilerin sağlandığı, uygulamacılar arasında görüş birliğini oluşturmayı ve gelecekteki araştırmalara temel oluşturmayı hedefleyen bir vaka sunumu niteliğindedir. Vaka kapsamında, denek ile akademik, sosyal, psiko-motor becerilerinin gelişimine ve mevcut problem davranışlarının sağaltımına yönelik; film izleme, okuma-yazma, kibar konuşma, farkındalık, şekil-zemin ayrımı, iki elini de aktif kullanabilme, dikkat, hafıza vb. çalışmalar yapılmıştır. Çalışmada veri toplamak amacıyla, Gresham ve Elliott (1990) tarafından geliştirip Çiftçi-Tekinarslan,

Sazak-Pınar ve Sucuoğlu (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan, “Sosyal Beceri Derecelendirme Sistemi (SBDS), 6-12 yaş grubu Ebeveyn Formu”nun yanı sıra gözlem ve görüşme notları, çocuğa ait bireyselleştirilmiş eğitim programı ve kayıtları kullanılmıştır. Ayrıca çalışmadan önce ve sonra çocukla ilgili gelişim skalaları doldurulmuştur. Araştırmada “Sosyal Beceri Derecelendirme Sistemi (SBDS), 6-12 yaş grubu Ebeveyn Formu”ndan elde edilen verilerin öntest ve son test puan ortalamaları arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sayesinde, bu çalışma ile “Sosyal Beceri Derecelendirme Sistemi (SBDS)”nin ‘Sosyal Beceriler’ ve ‘Problem Davranışlar’ alt boyutlarındaki puan ortalamalarında istatistiksel açıdan anlamlı derecede artış sağlandığı gözlenmiştir. Yani, yapılan erken müdahale uygulamaları ile çalışmaya katılan kız çocuğunun, sosyal becerilerinde olumlu yönde bir değişiklik görülürken, problem davranışlarında ise gözlenebilir düzeyde bir azalma sağlanmıştır. Ayrıca çocukta, fonolojik farkındalığın artarak okuma-yazma becerisinde hece okuma seviyesine kadar ilerleme, bağırma ve kötü kelimelerin azalarak “pardon, özür dilerim, tabii ki, lütfen” gibi kibar kelimelerin kullanımında artış, yirmiye kadar ritmik sayı sayma ve basit toplama işlemlerini yapmaya başlama, sıra alma, dikkat süresinin bir dakikadan on dakikaya yükselmesi, etkinliklerde sıra alma gibi gelişmeler gözlenmiştir.